

VÝVOJ POSTUPOV BIOREMEDIÁCIE ANORGANICKÉHO ZNEČISTENIA

Iveta Štyriaková, Katarína Čechovská,
Ľubica Kovaničová, Jaroslav Šuba,
Marián Košuth, Ivana Semjanová

Materiál a metódy

Vzorky pôdy:

3 odberové miesta – **R1**, R2, R3 - lokalita Richnava v blízkosti podniku Kovohuty Krompachy (**R1** - **zaplavované riekou Hornád**)

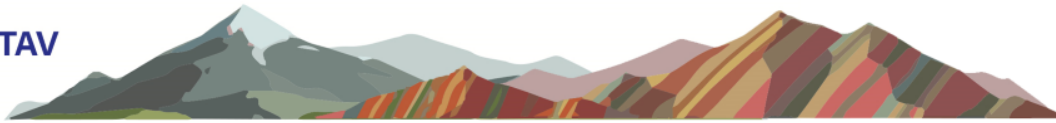
Prvky [mg/kg]	As	Hg	Sb	Cu	Zn	Ba	Ni	Pb	Cd
R1	364	31	61	692	541	3303	86	143	1
R2	56	<2	28	200	329	465	54	80	<1
R3	40	<2	17	104	187	478	49	46	<1
IT	70	10	40	600	2500	1000	250	300	20

Perkolačné predlúhovanie 10 mM CHL a následné CHL a BL lúhovanie v kolónach:

CHL: M1 (10mM Na₂EDTA), M2 (10mM Na₃EDDS) a M3 (10mM Na₂EDTA + 10mM Na₃EDDS) (300 ml x 3) a navážkou vzorky 300 g

BL: M1 (2mM Na₂EDTA), M2 (2mM Na₃EDDS) a M3 (2mM Na₂EDTA + 2mM Na₃EDDS) s biogénnymi prvkami a živinami (300 ml x 3) a navážkou vzorky 300 g

Granulometrické zloženie pôdy R1

Lokalita	Zrnitostná trieda	Hmotnostný výnos		Označ.	Hmotn. výnos.
	(mm)	(g)	(%)		(%)
Richnava R1				R1/MP1	0,96
	+0,5	7,62	2,51	R1/NP1	1,55
				R1/MP2	16,82
	-0,5	295,77	97,49	R1/NP2	80,67

Mineralogické zloženie pôdy R1

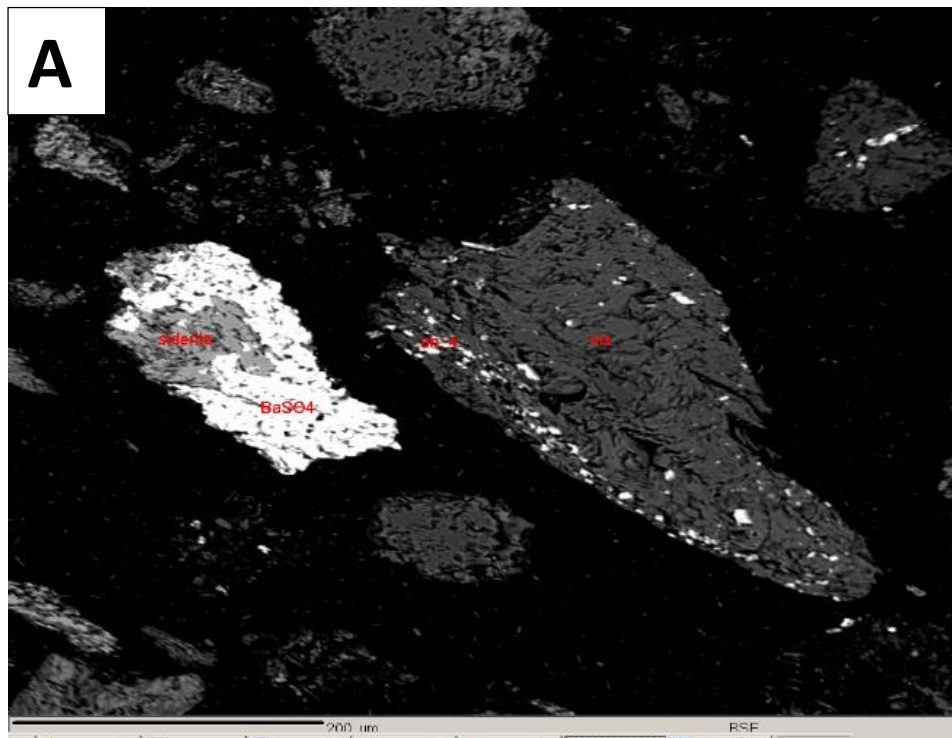
VZORKA – R1	MIN.OBSAH
<u>R I C H N A V A</u>	
> 0,5 mm po MS	
Richnava R1-MP1+	Qtz 71/ Plg 6,0/ Hem 8,0? / Chl 5,2/ Msk 3,1/ Sd-Mg 2,2 + Sd II 2,1/ K-Fs -Mic? 1,2/ Dol 1,0
< 0,5 mm po MS	
Richnava R1-MP2-	Sd 76/ Qtz 13,5/ Chl 3,5/ Msk 1,7/ Hem 1,4/ Dol 1,1/ Plg 1,0/ Brt 1,1/ K-Fs -Mic? 0,3/ Cal ? 0,3
Ťažká frakcia	
Richnava R1-TP	Sd 72,5/ Qtz 16/ Brt 6,0/ Dol 1,5/ Plg 1,0/ Hem 0,7/ Msk 0,6/ Chl 0,5/ K-Fs -Mic? 0,3/ Cal 0,2/ Ilm? 0,4?
Ílová frakcia	
Richnava R1-IF(Si+alko)	Qtz/ Msk/ Chl/ Kln/ K-Fs -Mic/ Sid/ Cal/ Hem/ Gt/ Plg/ amorf Ilt

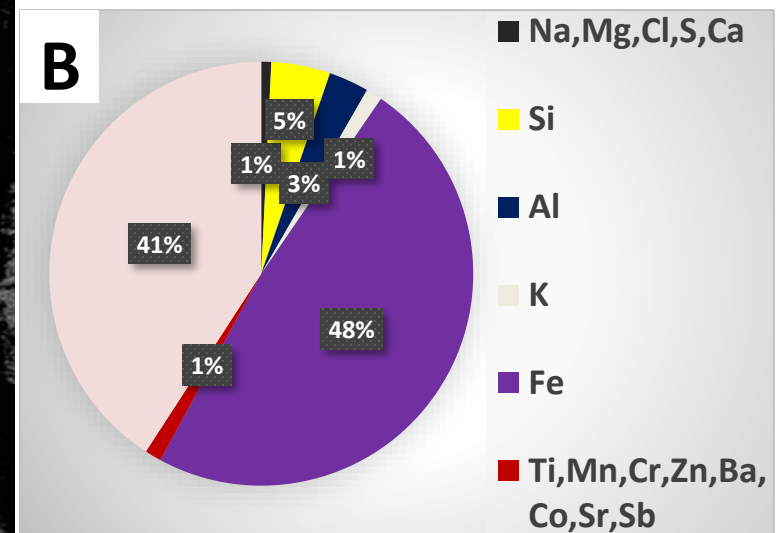

Vzorka R1 - mikrosonda

Vzorka R1	F,Na,Al,Mg, Cl,S,K	Si	Ca	Mn,As,Zn,Cu,Ba,Co, Sb,Pb,Sr,Cr,Ti	Fe	O, ost.
MP2_an5	0,29	4,51	1,83	1,38	46,21	45,78

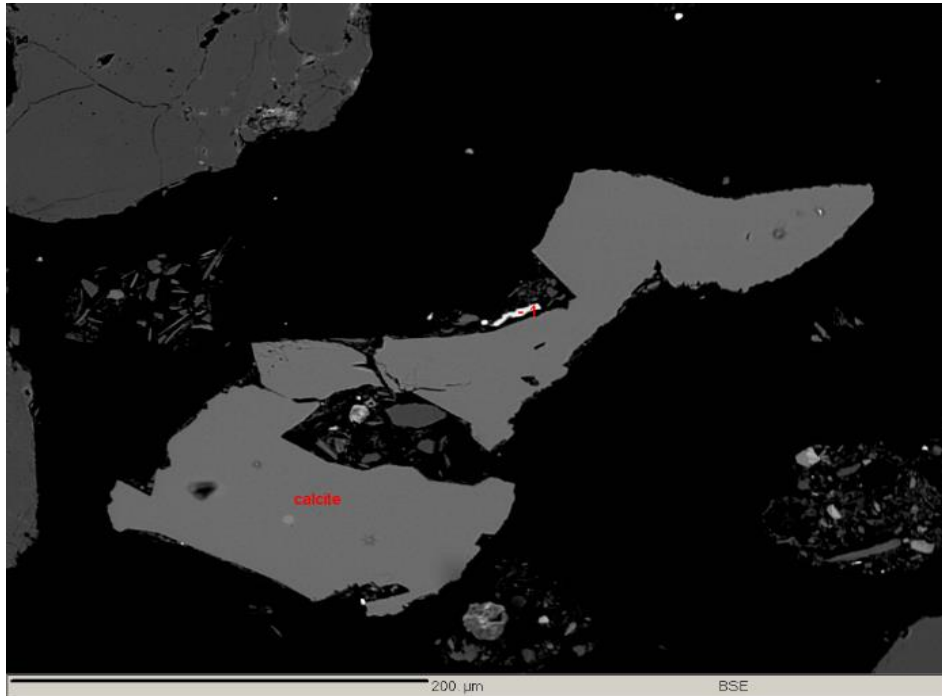
Železité povlaky na sľudách

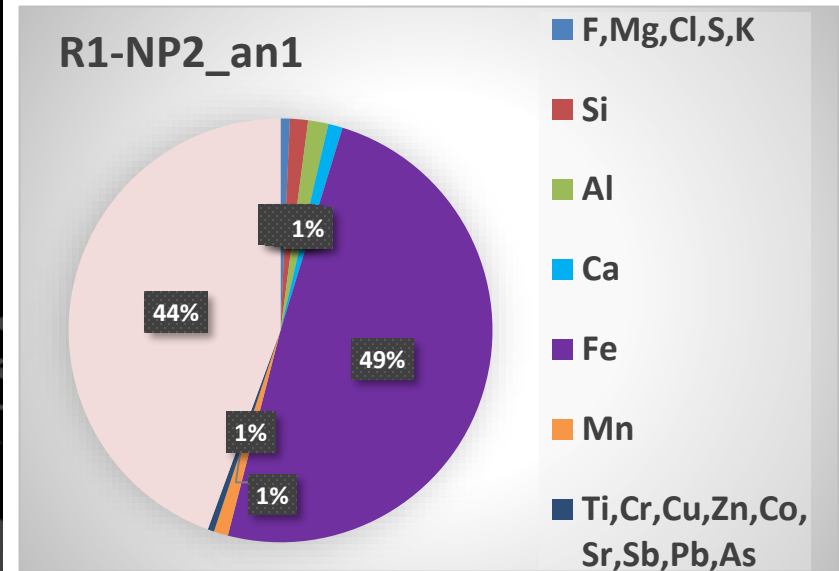

Vzorka R1 - mikrosonda

Vzorka R1	F,Mg,Cl,S, K	Si	Al	Ca	Fe	Mn	Zn,Co,As,Cu,Sr,Sb,Cr,Pb, Ti	O, ost.
NP2_an1	0,71	1,38	1,54	1,10	49,27	1,09	0,49	44,42

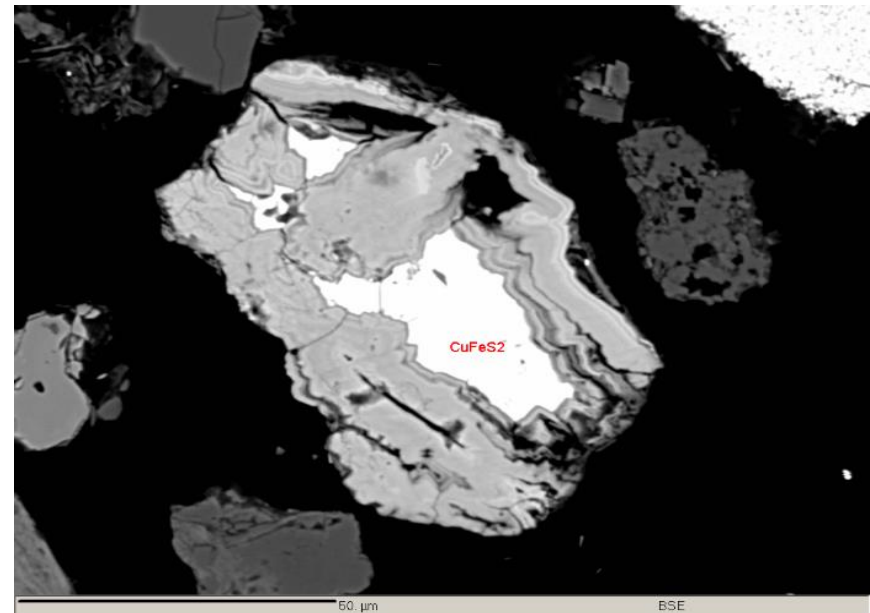
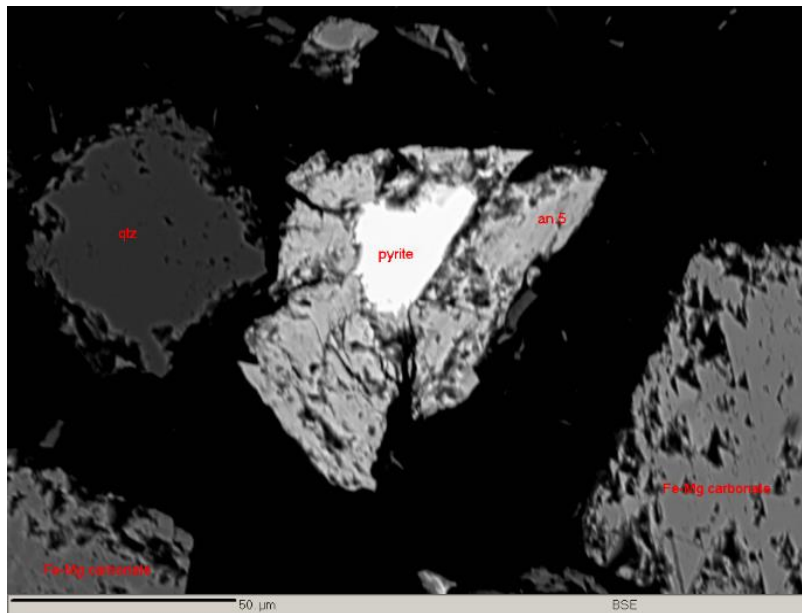
Železité precipitáty na kalcite

Vzorka R1 - mikrosonda

Vzorka R1	F,Na,Al,Mg, Cl,S,K	Si	Ca	Mn,As,Zn,Cu,Ba,Co, Sb,Pb,Sr,Cr,Ti	Fe	O, ost.
MP2_an5	0,29	4,51	1,83	1,38	46,21	45,78

R1

R2

R3

RICHNAVA - R

Prekročenie hraničných hodnôt
koncentrácie **5 toxických prvkov**

> ID kritérium:

Záplavové územia Hornádu
- záhrada - R1,
Ba > As > Hg > Sb > Cu

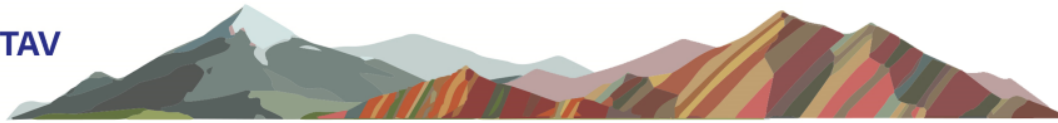
Kumulácia prvkov v plodinách

Prvky [mg/kg]	As	Hg	Sb	Cu	Ba
R1	364	31	61	692	3303

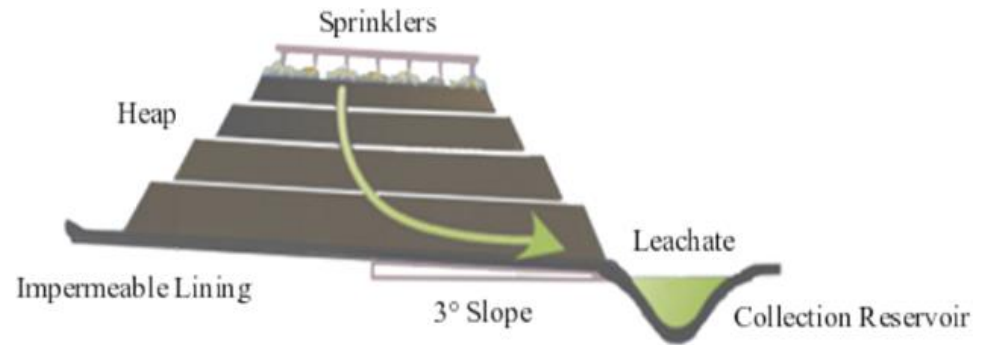

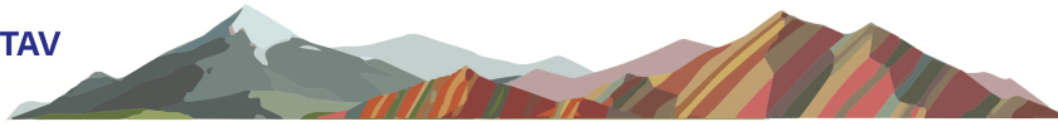
Na vzorke kontaminovanej pôdy R1 rástli **zemiaky a cibuľa** po hnojení, pričom analýzy týchto plodín potvrdili prítomnosť len **nadlimitnej koncentrácie As (0,7 ppm)**.

Ďalšie sledované nadlimitné prvky boli v plodinách v podlimitných koncentráciách Cu (0,7 – 1,5 ppm), Ba (0,5 – 0,7 ppm), Sb (<0,1 ppm), Hg (<0,01 ppm).

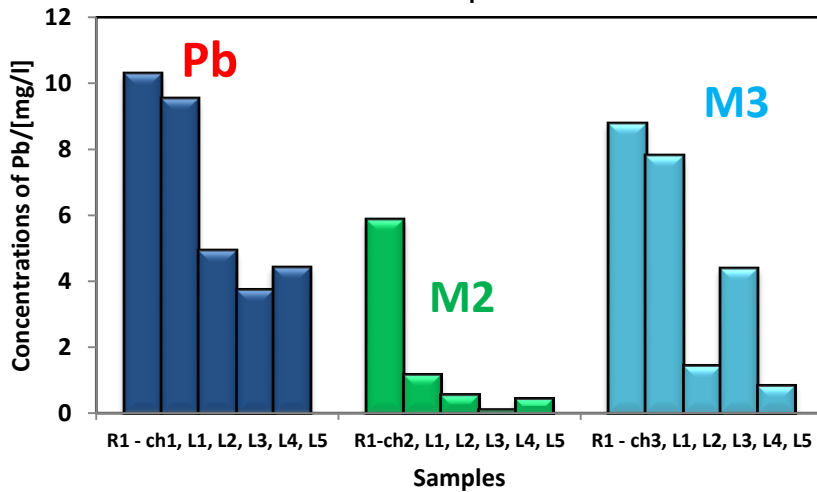
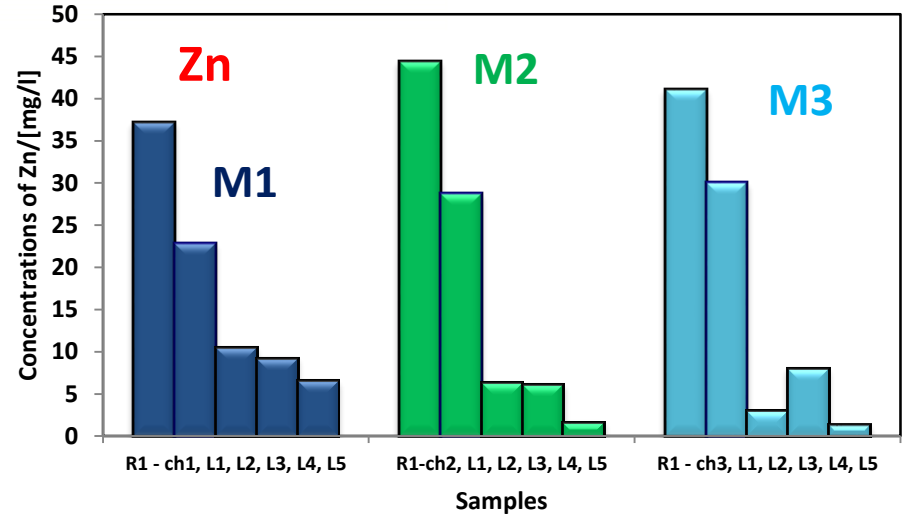
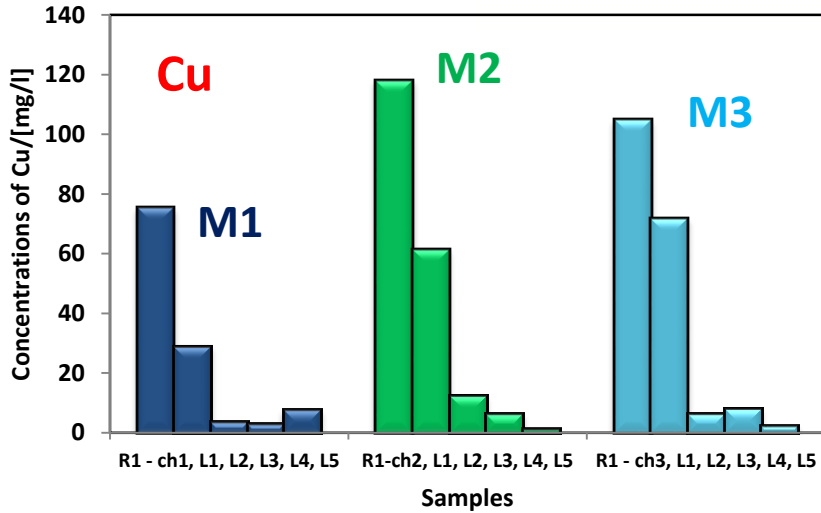

Chemické a biologické lúhovanie pôd - perkolácia média

Chemické lúhovanie

M1
Cd < 0,44 mg/l

As < 0,43 mg/l

Co < 0,29 mg/l

Ba < 0,22 mg/l

M2
Cd < 0,41 mg/l

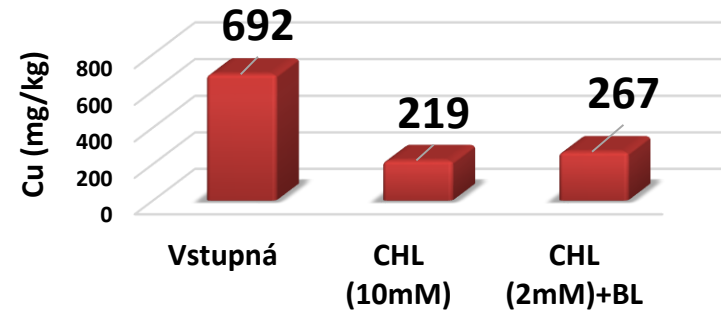
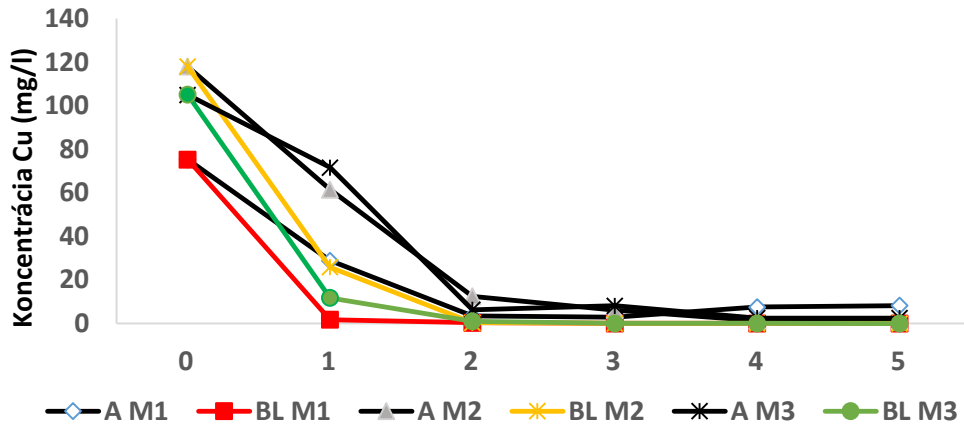
As < 0,59 mg/l

Co < 1,03 mg/l

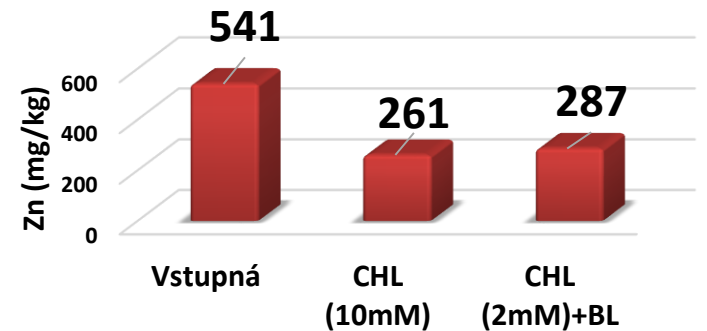
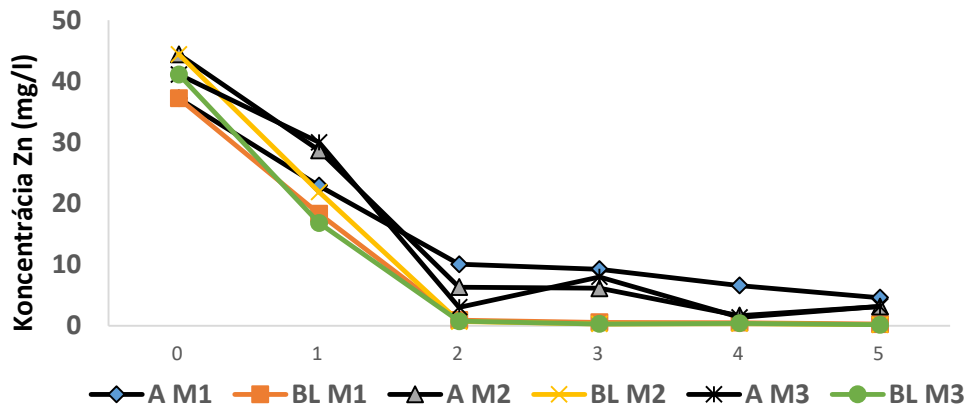
Ba < 0,19 mg/l

Priebeh lúhovania Cu a Zn

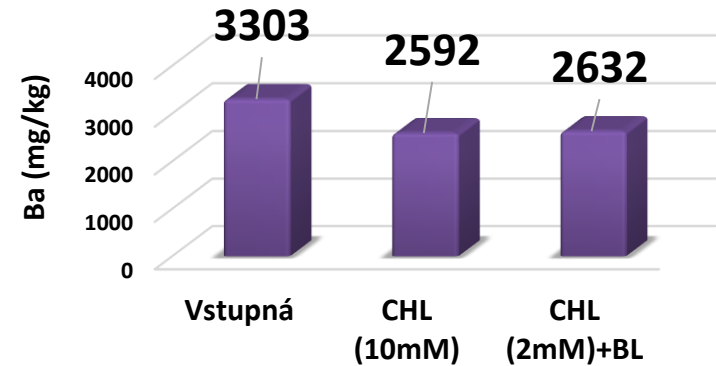
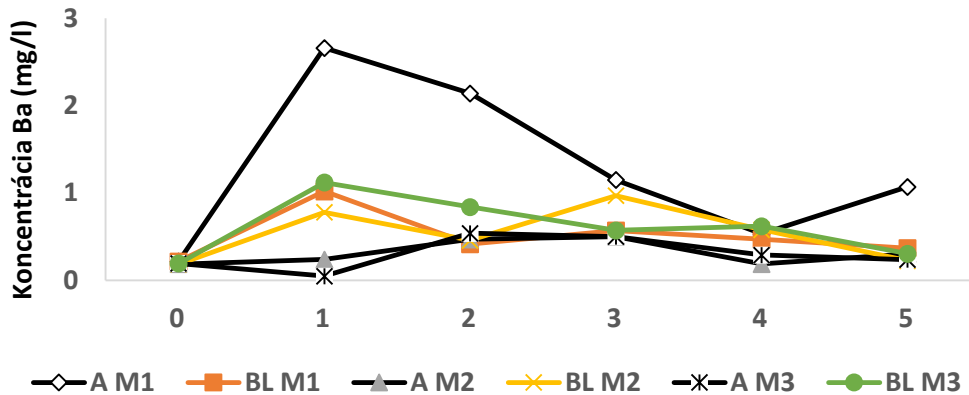
IT – 600 mg/kg Cu

IT – 2 500 mg/kg Zn

Priebeh lúhovania Ba a As

IT – 1000 mg/kg Ba

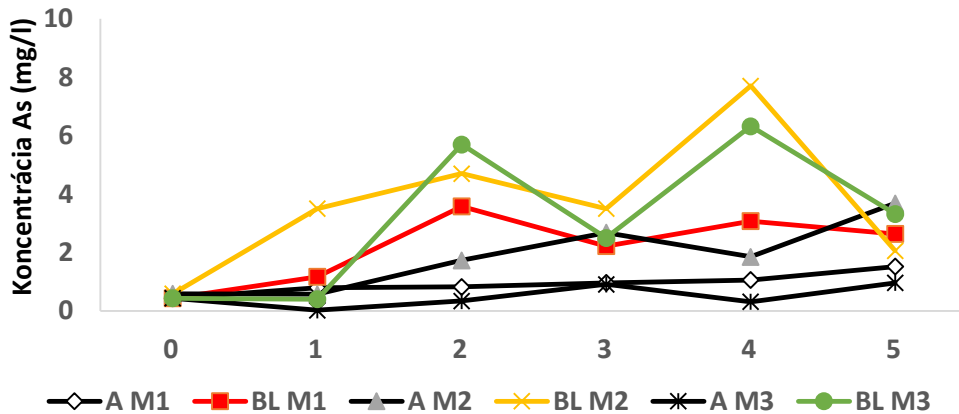
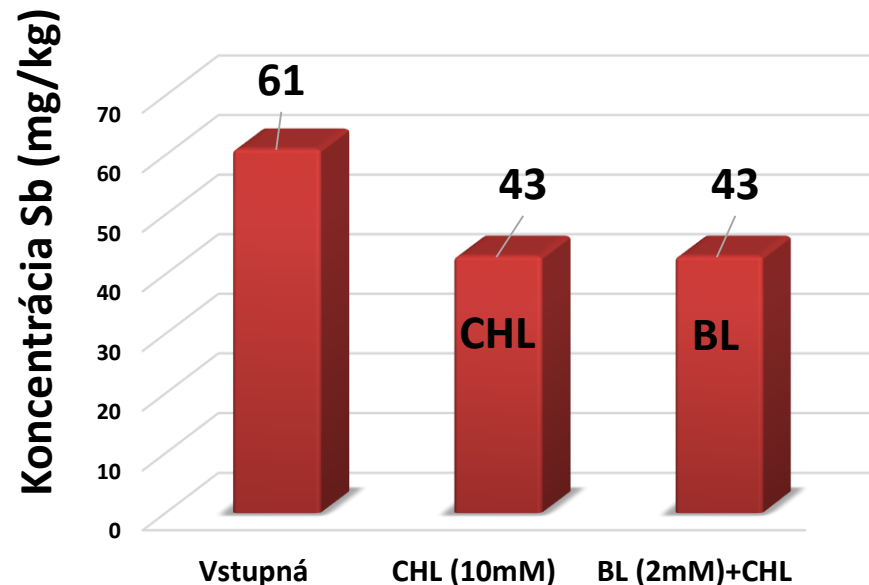
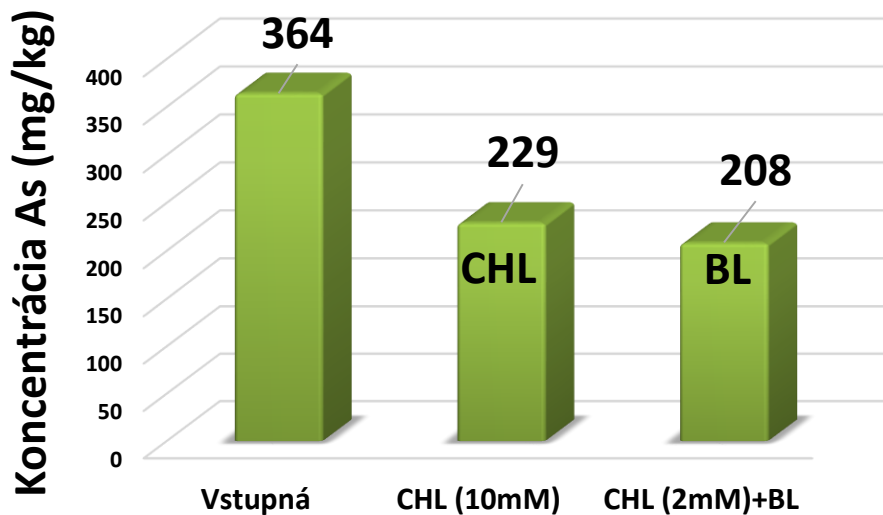

Illustration: Don Smith

IT – 70 mg/kg As

Chemická analýza pôd R1

IT – 70 mg/kg As

IT – 40 mg/kg Sb

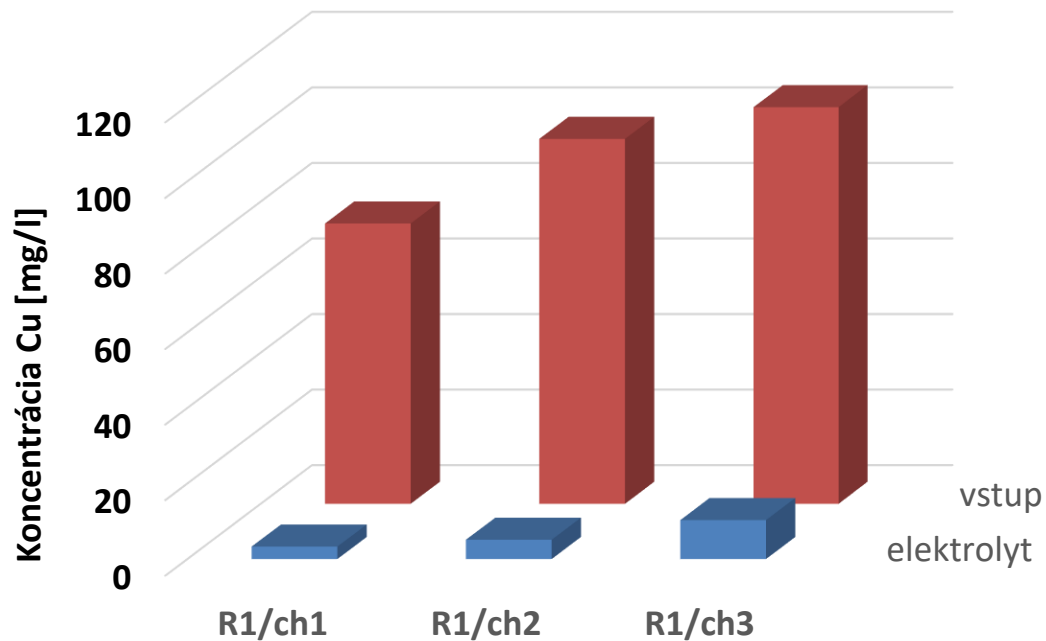
Účinnosť lúhovania

Účinnosť (%)	CHL + BL (2 mM)	CHL (10 mM)	Rozdiel
Cu	61,41	68,35	- 6,9
As	42,86	37,08	+ 5,8
Ba	20,31	21,53	- 1,22
Sb	29,50	29,50	0

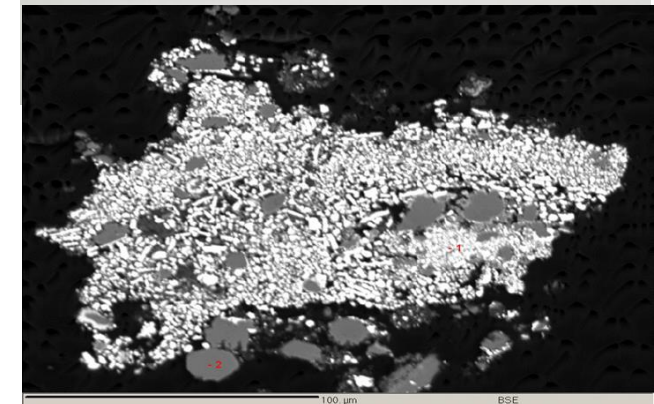
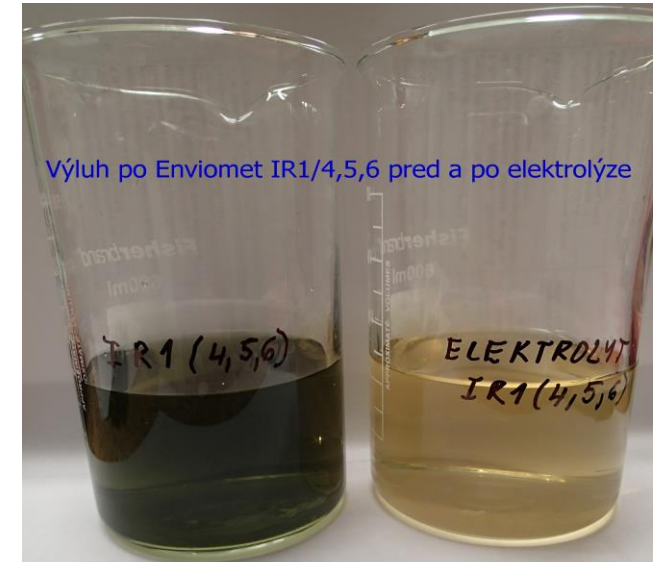
Porovnanie percentuálnej účinnosti odstránenia vybraných toxických prvkov biologickým (BL) a chemickým (CHL) lúhovaním

Elektrolýza Cu z výluhu R1

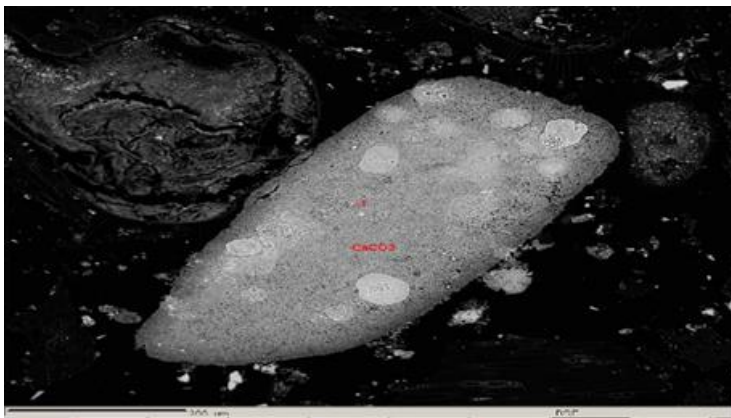
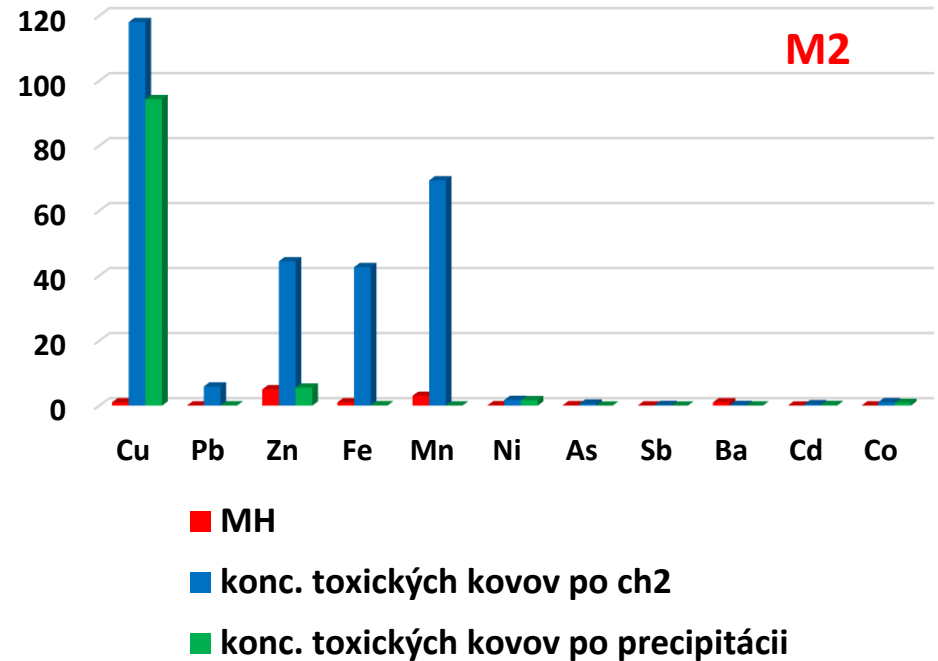
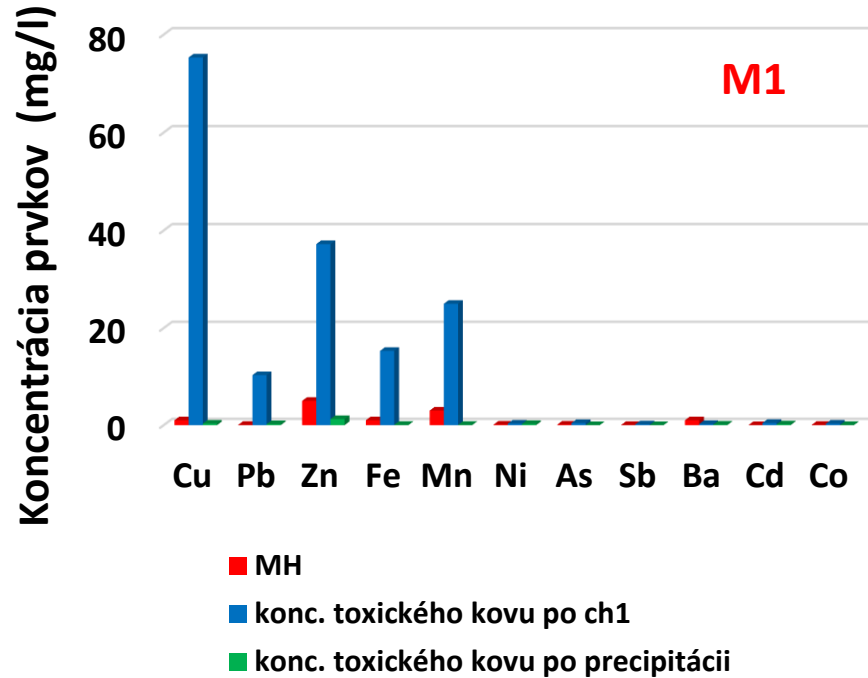
Výťažnosť 90,19 - 95,55 %

Precipitácia toxických prvkov

**Bodová mikroanalýza
Fe-Mn-Cu-Zn-Pb-Ba-Sb
na zrnách portlanditu**

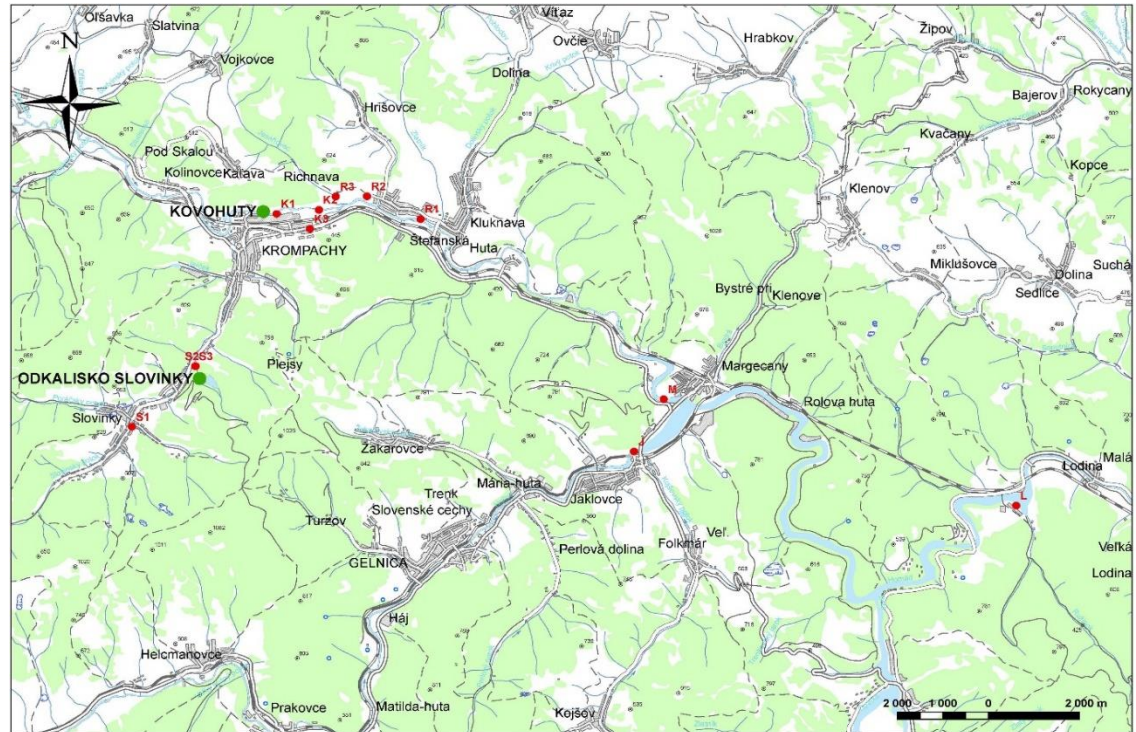

ZÁVER

- v záplavových územiach často dochádza ku kontaminácii pôd riečnymi sedimentami,
- z toxických prvkov sa kumuluje nadlimitný **As** v plodinách zemiakov a cibule,
- **As** bol účinnejšie odstraňovaný z pôdy **biologickým lúhovaním**.
- **chemické lúhovanie** bolo účinnejšie v extrakcii **Cu** a **Ba** pri využívaní **päťnásobne** vyššej koncentracii chelátu,
- kombinácia chemického a biologického lúhovania je účinná v odstránení mobilných fáz toxických prvkov v závislosti od koncentrácie a mobility toxických prvkov v kontaminovaných pôdach, ktoré vstupujú do potravinového reťazca cez plodiny.

Ďakujem
za pozornosť

Táto práca bola finančne podporovaná geologickou úlohou
GÚ - 02 18 „Vývoj technológií v procese sanácie znečisteného prostredia“ MŽP SR.

